

Гармонізація законодавства України з законодавством Європейського Союзу

Системний підхід до європейської інтеграції правової системи України

Що таке гармонізація законодавства?

Гармонізація законодавства України з законодавством Європейського Союзу – це цілеспрямований, планомірний та комплексний процес приведення норм національного законодавства України у відповідність до права Європейського Союзу (*acquis EC*) з метою забезпечення сумісності правових систем, належного виконання міжнародних зобов'язань України та створення єдиного правового простору.

Гармонізація не означає механічного копіювання норм права ЄС. Її зміст полягає у досягненні функціональної та нормативної відповідності між правовими приписами України та Європейського Союзу з урахуванням національних особливостей правової системи, конституційних засад та соціально-економічних умов.

Мета та значення гармонізації

Відповідність стандартам ЄС

Забезпечення відповідності правової системи України європейським стандартам та принципам правової держави

Вільна торгівля

Створення правових умов для функціонування зони вільної торгівлі між Україною та країнами ЄС

Права людини

Посилення гарантій прав людини та основних свобод у національному законодавстві

Інституційна спроможність

Зміцнення інституційної спроможності держави та реформування системи державного управління

Членство в ЄС

Підготовка правової системи України до майбутнього членства в Європейському Союзі

Відмінність від суміжних понять

Адаптація законодавства

Ширше поняття, що охоплює весь комплекс заходів з наближення національного законодавства до права ЄС, тоді як гармонізація є однією з її форм

Уніфікація права

Передбачає встановлення однакових правових норм для різних правопорядків, що не є типовим для відносин між Україною та ЄС

Імплементация міжнародного права

Полягає у виконанні міжнародно-правових зобов'язань і трансформації норм міжнародних договорів у національне право

Правова основа гармонізації

Міжнародні документи

- Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом •
- Додатки до Угоди про асоціацію •
- Галузеві міжнародні угоди •

Конституційні засади

- Конституція України •
- Законодавство про міжнародні договори •

Національні нормативні акти

- Закони України про європейську інтеграцію •
- Підзаконні нормативно-правові акти •
- Стратегічні та програмні документи •

Інституційні механізми

- Плани імплементації *acquis* ЄС
- Міжвідомчі координаційні механізми

Інституційний механізм гармонізації

Верховна Рада України

Здійснює гармонізацію шляхом прийняття законів, спрямованих на наближення національного законодавства до *acquis* ЄС

Центральні органи виконавчої влади

Готують галузеві проекти нормативних актів та забезпечують їх відповідність вимогам права ЄС

Кабінет Міністрів України

Забезпечує координацію діяльності органів виконавчої влади, затверджує плани імплементації актів права ЄС

Спеціалізовані структури

Відповідальні за формування та реалізацію державної політики у сфері європейської інтеграції

Пріоритетні сфери гармонізації

Внутрішній ринок

Свободи руху товарів, послуг, капіталу та осіб

Митне та податкове право

Гармонізація митного та податкового законодавства

Конкурентна політика

Державна допомога суб'єктам господарювання

Публічні закупівлі

Транспарентність та конкурентність процедур

Технічне регулювання

Стандартизація, метрологія та оцінка відповідності

Енергетика

Енергоефективність та енергетична безпека

Додаткові пріоритетні сфери

Транспорт

Гармонізація транспортного законодавства та безпеки

Охорона довкілля

Захист навколишнього природного середовища та екологічна безпека

Права споживачів

Захист прав споживачів та якість товарів

Цифрова економіка

Електронні комунікації та цифрові послуги

Фінансові ринки

Фінансові послуги та ринки капіталу

Юстиція та безпека

Судова система, процесуальне право, захист даних

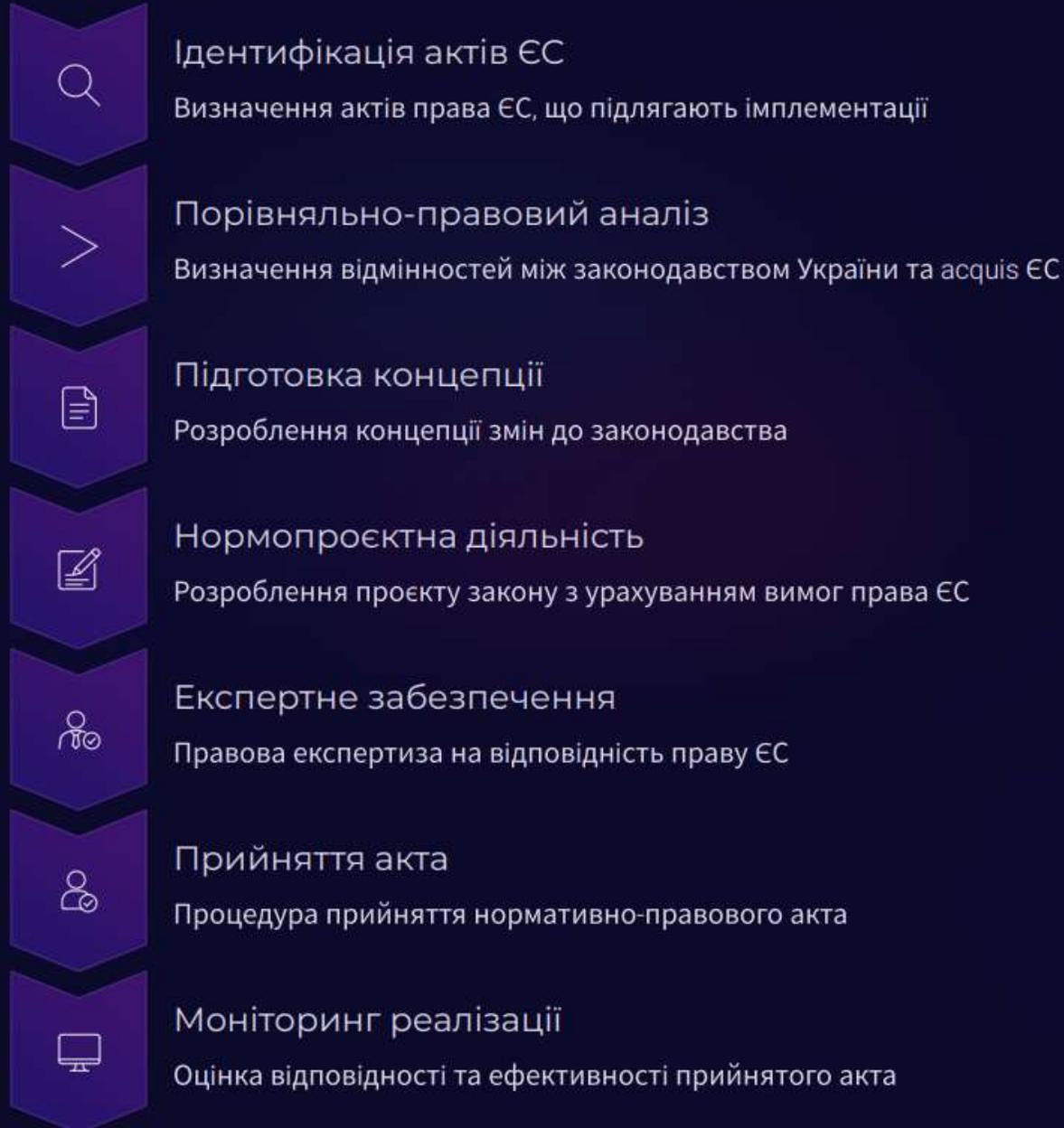
Трудові відносини

Соціальна політика, рівність, недискримінація

Охорона праці

Безпечні умови праці та соціальний захист

Порядок узгодження законодавства

Ключові висновки

Гармонізація законодавства України з законодавством Європейського Союзу є складним багаторівневим процесом, що поєднує правотворчу діяльність, інституційні реформи та зміну правозастосовної практики.

Успішність гармонізації залежить від:

- Чіткої організаційно-правової координації між всіма суб'єктами
- Професійного нормопроекування та юридичної техніки
- Системного використання експертних механізмів
- Послідовної реалізації європейських стандартів
- Підготовки персоналу та формування адміністративної практики

Гармонізація законодавства виступає одним із ключових інструментів європейської інтеграції України та формування сучасної правової держави.

